23. Дапоўніце народнае выслоўе.

Не пытайся, які гаспадар, калі … .

1) спіна не баліць; 2) вароты падаюць, а колы рыпяць;

3) пад'ясі ў ахвоту; 4) гаспадыня за пірог; 5) сытым не будзеш.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

24. Заснавальнікам беларускага кнігадрукавання з'яўляецца … .

А) Сымон Будны. **Б)** Францыск Скарына. **В)** Сімяон Полацкі.
Г) Мялецій Сматрыцкі. **Д)** Васіль Цяпінскі.

25. Выберыце з дадзеных словы, якія маюць нулявы канчатак.

1) калекцыя; 2) мора; 3) клас; 4) палоззе; 5) масаж.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

26. Многія народныя казкі пачынаюцца словамі "*ў трыдзявятым царстве, у трыдзясятым гасударстве*". Які лік у старажытныя часы абазначаў парадкавы лічэбнік *трыдзявяты*?

А) 9. **Б)** 19. **В)** 27. **Г)** 35. **Д)** 39.

27. Выберыце з дадзеных толькі назвы ганчарных вырабаў.

1) відэлец; 2) гарлач; 3) збан; 4) спарыш; 5) слоік.

А) усе назвы. **Б)** няма патрэбных назваў.
В) 1, 2, 3. **Г)** 2, 3, 4. **Д)** 3, 4, 5.

28. Ансамбль з двух выканаўцаў называецца *дуэт*. Як называецца ансамбль, у якім музыкантаў пяць?

А) сінтэз. **Б)** трыа. **В)** квартэт. **Г)** квінтэт. **Д)** сіндыкат.

29. Гэту кветку здаўна называлі кветкай вернасці, эмблемай "майскай каралевы". Шмат старажытна-грэчаскіх легенд было складзена пра яе. Навуковая назва кветкі абазначае ў перакладзе "мышынае вушка". Сок жа гэтай кветкі, як гавораць, мае арыгінальную ўласцівасць садзейнічаць зацвярдзенню сталі. Што гэта за кветка?

А) ружа. **Б)** незабудка. **В)** сон-трава. **Г)** фіялка. **Д)** дзьмухавец.

30. Колькасць літар алфавіта ў кожнай мове розная. Гэта залежыць ад фанетычных асаблівасцей мовы. У беларускім алфавіце 32 літары. А колькі літар у лацінскім алфавіце?

А) 18. **Б)** 23. **В)** 25. **Г)** 30. **Д)** 33.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пры падтрымцы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 17. Тыраж 34700 экз. г. Мінск. 2018 г.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2018»

Чацвер, 15 лютага 2018 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1,5-2 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 5-6 класаў

1. Колькі прыметнікаў ужыта ў сказе?

У небе месяц устаў зялёны і хутка стане снегавым (М. Багдановіч).

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

2. Пра якое дрэва ў народзе гавораць: "*Ніхто яе не палохае, а яна дрыжыць*"?

А) пра бярозу. **Б)** пра вярбу. **В)** пра асіну.
Г) пра таполю. **Д)** пра сасну.

3. Янка хацеў напісаць у сачыненні пра беларускія стравы, пра тое, што ён любіць есці прыгатаваныя аладкі з дранай бульбы, але забыўся, як яны называюцца. Дапамажыце хлопчыку ўспомніць.

А) верашчака. **Б)** дранікі. **В)** праснакі. **Г)** кісель. **Д)** бліны.

4. Падлічыце, колькі слоў у вершаваных радках У. Караткевіча маюць **[э]**.

Блякла-сіняе неба і чырвань галін.
Уздыхае ветрык. Спадае ліст.
Асцярожна сонца з голых асін
Выпаўзае на ціхі сінічны свіст.

А) 0. **Б)** 2. **В)** 4. **Г)** 6. **Д)** 7.

5. Выберыце з дадзеных словы, якія маюць чатыры склады.

1) мёдаварэнне; 2) беласнежны; 3) цецеруковы;
4) дзявяцера; 5) букініст.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

6. Дадзены назвы беларускіх гарадоў:

1) Мінск; 2) Барысаў; 3) Магілёў; 4) Орша; 5) Чачэрск; 6) Полацк.

У якіх назвах ёсць **[*о*]**?

А) няма такіх назваў. **Б)** 1, 2, 4. **В)** 2, 5. **Г)** 3, 4, 6. **Д)** 4, 6.

7. Колькі назоўнікаў можна ўтварыць, змяняючы толькі на месцы пропуску галосную (уласныя імёны не лічыць)?

С..м.

А) 2. **Б)** 3. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

8. Якое значэнне слова з дадзеных няправільнае?

1) Сумёт – ‘ручны ткацкі станок’.
2) Крыніца – ‘натуральны выхад падземных вод на паверхню зямлі’.
3) Бухта – ‘невялікі марскі заліў, прыгодны для стаянкі суднаў’.

А) усе значэнні слоў няправільныя. **Б)** усе значэнні слоў правільныя.
В) 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

9. Хто па прафесіі выкарыстоўвае наступныя словы: *гледачы, прэм’ера, касцюм, грым*?

А) кравец. **Б)** шавец. **В)** сталяр. **Г)** артыст. **Д)** журналіст.

10. Які сінонім можна падабраць да слова *спакваля*?

А) рашуча. **Б)** паступова. **В)** мужна. **Г)** блізка. **Д)** хітра.

11. Адгадайце літаратурную загадку В. Жуковіча.

Хто плыве па небе клінам
У асенняй цішыні?
І ўзгоркам, і далінам
Хто курлыча з вышыні?

А) шпакі. **Б)** качкі. **В)** жураўлі. **Г)** чайкі. **Д)** вароны.

12. Як называецца той чалавек, які ўмее рабіць і рамантаваць печы?

А) цясляр. **Б)** маляр. **В)** пчаляр. **Г)** муляр. **Д)** будаўнік.

13. На якія пытанні адказвае даданы член сказа *азначэнне*?

А) хто? што? **Б)** што рабіць? што зрабіць?
В) каго? чаго? **Г)** які? чый? **Д)** калі? куды?

14. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску напішаце літару ***я***?

1) м..дуніца; 2) к..раміка; 3) л..мантаваць; 4) св..ткаваць.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

15. Выберыце правільны адпаведнік рускага народнага выслоўя “*то и дело (беспрерывно, постоянно)*”.

А) як мага. **Б)** раз-пораз. **В)** стрымгалоў. **Г)** біць чалом. **Д)** сяк-так.

16. Якія словы з дадзеных напісаны правільна?

1) атказаць; 2) аддаць; 3) бязхмарны; 4) расчысціў; 5) патпісаць.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

17. Якімі часцінамі мовы з’яўляюцца наступныя словы? Выберыце правільны варыянт.

1) зверху; 2) цвіценне; 3) падтрымаць; 4) сваё; 5) неабсяжны.
а) назоўнік; б) прыметнік; в) дзеяслоў; г) займеннік; д) прыслоўе.

А) 1-д, 2-а, 3-в, 4-г, 5-б. **Б)** 1-в, 2-г, 3-б, 4-д, 5-а.
В) 1-а, 2-в, 3-д, 4-б, 5-г. **Г)** 1-а, 2-в, 3-д, 4-б, 5-г.
Д) 1-г, 2-б, 3-а, 4-в, 5-д.

18. У якім сказе няправільна вызначаны дзейнік?

1) Дзеці сыплюць у кармушкі зярняткі.
2) Над кветкамі з самай раніцы ўюцца пчолы.
3) Яны хацелі зрабіць замалёўкі на прыродзе.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма патрэбнага сказа. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

19. Якія назоўнікі з прапанаваных маюць форму толькі множнага ліку?

1) апілкі; 2) металы; 3) дрожджы; 4) суніцы.

А) усе назоўнікі. **Б)** няма патрэбных назоўнікаў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

20. У народзе гавораць: *“Не святыя гаршкі ...”*. Якога слова не хапае?

А) абпальваюць. **Б)** лепяць. **В)** б’юць. **Г)** дораць. **Д)** носяць.

21. Вязынка – радзіма выдатнага беларускага паэта … .

А) Янкі Купалы. **Б)** Якуба Коласа. **В)** Петруся Броўкі.
Г) Максіма Багдановіча. **Д)** Уладзіміра Караткевіча.

22. Якія словы на месцы пропуску патрабуюць напісання мяккага знака (ь)?

1) дзядз..ка; 2) ц..мяны; 3) кас..ба; 4) дз..муць.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў.
В) толькі 3. **Г)** 1, 2. **Д)** 3, 4.